

Orienteringssak

Arkivsak-dok. 25/34664-1
Saksbehandler Christina Åsan Grasaas

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	27.11.2025

Status om arbeidet med Regional plan for fysisk aktive liv i Agder 2024-2034

Følgende tas til orientering:

Regional plan for fysisk aktive liv i Agder 2024-2034, med tilhørende handlingsprogram ble vedtatt 10 desember 2024 (sak 81/24).

Handlingsprogrammet omfatter totalt 8 delmål med 69 tiltak, hvorav 21 tiltak er prinsippiltak knyttet til anlegg, areal og tildeling. Prinsippiltakene er lagt til handlingsprogrammet for å sette en ønsket retning i planarbeid og forvaltning, og er et pågående arbeid. Av de øvrige 48 tiltakene er 22 tiltak påbegynt eller gjennomført, se vedlegg 1 for detaljert informasjon. Ansvar for de ulike tiltakene fordeles hovedsakelig på fylkeskommunen, kommunen og frivilligheten, med overlappende ansvarsfordeling.

Av de totalt 69 tiltakene har fylkeskommunen ansvar for 49 tiltak, med hovedansvar for 25 tiltak. Kommunene har ansvar for 38 tiltak, med hovedansvar for 9 tiltak. Frivilligheten har ansvar for 13 tiltak.

Det første tiltaket som ble gjennomført var etablering av Regionalt fagråd for fysisk aktivitet (heretter: fagråd), som i praksis er en forlenging av den eksterne ressursgruppa tilknyttet planarbeidet. Fagrådet er etablert som en strategisk samarbeidsarena og består av fagpersoner fra både interne og eksterne aktører: Universitetet i Agder, Den Norske Turistforening, Midt-Agder Friluftsråd, Agder Idrettskrets, KS, Birkenes kommune, Arendal kommune, samt rådgivere fra fylkeskommunen innen idrett, friluftsliv og folkehelse. Mandatet til fagrådet er å samordne, gi faglige innspill og prioritere tiltakene i handlingsprogrammet. Rådet bidra til bedre samhandling på tvers av sektorer og fagområder, og styrker den regionale innsatsen for å fremme fysisk aktivitet i befolkningen.

Fra fylkeskommunens side er det definert fire hovedsatsinger som er gitt særskilt prioritet. Satsingene er forankret i fagrådet. Hver av disse hovedsatsingene omfatter en samling av flere tiltak. Ved å samle tiltakene i større satsinger oppnås en mer helhetlig tilnærming, fremfor å spre innsatsen på mange mindre prosjekter. Dette bidrar til bedre oversikt og tydeligere prioriteringer for samarbeidspartnerne. Samtidig styrkes både forankringen og implementeringen når man arbeider med større, mer samordnede satsinger. Videre følger en kort oppsummering av de fire hovedsatsingene. Se vedlegg 2 for mer informasjon.

Hovedsatsinger:

1. **Agder undersøkelsen - kunnskapsgrunnlaget for fysisk aktive**

liv: Agderundersøkelsen representerer en ny og innovativ satsing som posisjonerer Agder som et foregangsfylke nasjonalt innen utvikling av kunnskap om fysisk aktivitet. Formålet er å kartlegge aktivitetsnivået i befolkningen gjennom objektive målinger basert på ny teknologi. En undersøkelse av denne størrelsen og med objektive data er ikke tidligere gjennomført i Norge. Dataene vil kobles med bl.a. levekårsindikatorer, demografi, idrettsanlegg og medlemskap i idretten, og visualiseres i kart og grafer i Agdertall. Dette gir kommunene et konkret verktøy for å målrette tiltak for å øke fysisk aktivitet og redusere sosiale forskjeller.

Undersøkelsen inkluderer to tiltak fra handlingsprogrammet og **danner kunnskapsgrunnlaget for hele planen**. Resultatene skal formidles gjennom nettverk, konferanser og en kommuneturné. Undersøkelsen gjennomføres i et samarbeid mellom Agder fylkeskommune og Universitetet i Agder, og er søkt støtte fra Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør.

2. **Kapasitetsprosjektet:**

Vi har begrenset kunnskap om det faktiske behovet og den reelle bruken av idrettsanlegg i Agder. Med bedre innsikt, koordinering og datagrunnlag kan vi aktivere eksisterende anleggskapasitet, redusere behovet for nybygg og tilby flere aktivitetstilbud – uten store investeringer. Dette er særlig viktig i en tid der kommunene står overfor krevende økonomiske prioriteringer, og hvor smartere bruk av eksisterende anlegg kan gi stor samfunnsøkonomisk gevinst.

3. **Helsefremmende skole og barnehage – fysisk aktivitet:**

Satsingen er en del av fylkeskommunens folkehelseprogram og bygger på målsettingene i *Regional plan for fysisk aktive liv i Agder 2024–2034*. Skole og barnehage brukes som arenaer for å fremme fysisk aktivitet gjennom fysisk aktiv læring, aktiv SFO og skolegårder som stimulerer til bevegelse. Tiltakene skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller i aktivitetsnivå og nå barn og unge med lav deltakelse. Satsingen omfatter fire tiltak og støtter opp under utviklingen av aktivitetsvennlige oppvekstmiljøer.

4. **Friluftslivsatsing:**

Agder fylkeskommune har startet det regionale prosjektet *Inkluderende friluftsliv for alle*, og fase 1 er fullført med kartlegging av 126 friluftslivsområder i 16 kommuner. Samarbeidsavtaler med friluftsrådene er ikke inngått, mens avtaler med DNT og FNF planlegges fornyet i 2027. Tiltaket om flerspråklig informasjon og samarbeid med flerkulturelle organisasjoner er utsatt grunnet kapasitetsutfordringer. Tilskuddsrammen for friluftsliv ble økt i 2025, og ny ordning for sikring av nærfriluftsområder er foreslått i budsjettet for 2026.

Vedlegg

Vedlegg 1. Handlingsprogram oversikt og status

Vedlegg 2. Hovedsatsingene Regional plan for fysisk aktive liv i Agder 2024-2034